

24

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egy évre ... 150 Lei.
 Fél évre ... 75 Lei.
 Egy negyed évre 37-50 Lei.
 Egy óra ... 12-50 Lei.

Nyitási költségek megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG
 Aradi és csanádi egyesült vasutak pártájában.
 TELEFON-SZÁM: 157.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény Társaság.
 Boulevardul Regele Ferdinánd I. (Józsei főh.) ut. 22.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, december 24.

A népszámlálás eredménye

Sztojka József, a városi adóhivatal főnöke, aki a népszámlálást vezette, a mai napon a népszámlálás eredményéről hivatalos közlönyt terjesztett a polgármestereknek. Eszerint a város összes lakossága 62490. Ezek közül 28088 férfi és 34402 nő. A 21 évet meghaladó férfiak száma 16502. Nemzetiség szerint a lakosság a következőképpen oszlik meg: Magyar 39399, román 12469, zsidó 5306, német 3012, más nemzetiségű 2304. A legutolsó népszámlálás alkalmával a város lakossága 60969 volt.

Maniu a gyulafehérvári határozatokról.

Maniu Gyula az albajuliai (gyulafehérvári) határozatokról és ezzel kapcsolatban a magyar tisztviselők átvételéről nyilatkozott. Kijelentette, hogy ő és pártja a kormányzótanács uralma alatt minden keresztülvittek, ami a kezdet nehézségeire és az akkori bizonytalan időkre való tekintettel keresztülvihető volt. Hogy nem tudott többet tenni, ezt a kormányzótanács rövid ideig tartó rezsimjének és a magyarok politikai passzivitásának tudja be. Kijelentette, hogy a közel jövőben elérkezik az egyesült oppozíció ideje és akkor az albajuliai (gyulafehérvári) határozatokat teljes egészükben keresztülvisszik. Kijelentette Maniu azt is, hogy az Averescu-párttal való együttműködésről szó sem lehet. Nyilatkozott a magyar tisztviselők esküjéről is és azt mondta, hogy véleménye szerint azokat a magyar tisztviselőket, akik később tettek esküt, alkalmazni kell. Végül kijelentette, hogy helytelen a tisztviselők időelőtti nyugdíjazása és kisebb hatáskörű állásokba való beosztása.

A textilgyár nyersanyaga.

Ma délelőtt Székely Mihály, az aradi textilgyár igazgatója felkereste dr. Angel István helyettes polgármestert és bejelentette, hogy Galacban hetek óta vesztogel a textilgyár 8 waggon nyers aruja. Arra kérte a helyettes polgármestert, intézkedjék, hogy a nyolc waggon árut Aradra továbbítsák, különben nyersanyag hiányában kénytelenek lesznek a gyár üzemét beszüntetni. Ebben az esetben az üzemben dolgozó 600 munkás kenyér nélkül marad. Dr. Angel megígérte, hogy méltányolja az igazgató kérését és sürgősen intézkedik, hogy a vesztogelő árut azonnal utnak indítsák.

A kormány — a rémhírekről

BUCURESTI. A kormány több oldalról arról értesült, hogy a bolsevistáknak a Dnyeszter mentén való készülődéséről riasztó híreket terjesztenek az országban, sőt azt híresztelik, hogy Románia ellen támadás készül. Ezek a híresztelések, amelyeket lelkiismeretlen egyének terjesztenek, azt célozzák, hogy a közbiztonság megbomoljék és az állam érdeke ezáltal szenvedjen. A kormány ezen hírek terjesztői ellen szigorú intézkedéseket fog alkalmazni. A Dnyeszter mentén, valamint az ország határai mentén mindenütt idejekorán megtett a kormány minden biztosító intézkedést, minden esetleges ellenséges kísérlet esetére.

Goldis László —

Erdély minisztere.

BUCURESTI. Hivatalos körökből megerősítést nyer az a hír, hogy a kormány újjászervezése tekintetében a döntés megtörtént. A kormányba be fognak lépni Goldis László, mint Erdély fővárosi minisztere, Popoviciu Eusibiu, mint Bukovina minisztere, Antonescu Misu, mint igazságügyminiszter és Petrovici mint közmunkaügyi miniszter.

Ostromállapot indiában.

PÁRIS. A Liberté jelenté: Indiában az indusok tömegesen lázadnak fel az angol uralom ellen. A felkelők szabadcsapatokat szerveztek, amelyek mindenütt nyugtalanítják és veszélyeztetik az angol hatóságokat. A hatóságok a forradalmi mozgalmak megállítására szigorú intézkedéseket tettek. A nyugtalanítás központja Madrasz és környéke. Egész Indiában kihirdették a szigorú ostromállapotot.

Aradi bankbetétek Budapesten. A valutadifferenciola és az aradi pénzügyintézetek

Dr. Hegedüs Lóránt magyar pénzügyminiszter — mint az Aradi Közlöny megírta — pénzügyi intézkedései között első helyen azt a rendeletet adta ki, amely a bankbetétek husz százalékát zár alá veszi. A rendelet szerint külföldi állampolgárok, kereskedelmi cégek és jogi személyek betéteit nem veszik zár alá. Bizonyára érdekelni fogja Arad közönségét, hogy mennyiben érinti a magyar pénzügyminiszter rendelete az aradi pénzügyintézeteket, amelyeknek tekintélyes betétek vannak budapesti bankokban. Egy elismert aradi pénzügyi szakértő erről a kérdéssel a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A magyar pénzügyminiszternek a bankbetétek 20 százalékának zár alá vételéről szóló rendeletét csak annyiban ismerem, amennyit róla az Aradi Közlönyben olvastam. De ez is elegendő arra, hogy hozzászóljak a kérdéshez. A rendelet mentesíti a zárolás alól a külföldi állampolgárokat, kereskedelmi cégeket, tehát az aradi pénzügyintézetek is szabadon rendelkezhetnek

Budapesten levő betéteikről. Az aradi pénzügyintézeteknek a tavalyi mérlegek szerint körülbelül 140-150 millió korona készpénzbetétek voltak Budapesten. Hogy jelenleg mennyi ez a betét, azt pontosan nem tudom megállapítani, de úgy hozzávetőlegesen számítva, a betétek összege a tavalyinak felére szállhatott le, mert egy év alatt az aradi pénzügyintézetek tetemes összegeket utaltattak át budapesti betéteikből. A rendelet megengedi az aradi bankoknak, hogy budapesti betéteikből szabadon rendelkezzenek, de vajon rendelkezhetnek-e? Az én véleményem az, hogy a mai valutáris eltérések miatt egyetlen aradi bank sem fogja kívenni budapesti betétjét, ami érthető is, hiszen a len magas kurzusa miatt ma nem használhatják a magyar kornát. Igen, ha az arány legalább 1:2 lenne, lehetne beszélni a betétek ledírgálásáról. Viszont ilyen arány bajosan fognak megállapítani s így a betétekről való szabadrendelkezés joga a papíron megvan ugyan, de a gyakorlatban nehezen vihető keresztül.

Jöjjön el a kiengesztelődés. Részleges amnesztia Magyarországon

BUDAPEST. A Kormányhoz közel álló lapok jelentik, hogy az új amnesztia-rendelet szerint az amnesztia nem lesz általános. Kegyelmet kapnak általában azok, akiknek büntetése a három évet nem haladja meg. Megkegyelmezhetnek olyankor is, akik ellen az eljárás folyamatban van ugyan, de akiknek büntetése öt évnél magasabb nem lehet. Az amnesztia-rendeletet ma tárgyalta és elfogadta a minisztertanács. A kormánynak az a szándéka, hogy az amnesztia-rendeletet legkésőbb új évig életbeléptesse. Tomcsányi igazságügyminiszter az amnesztia rendeletről tudósítónk előtt így nyilatkozott:

— A rendelet intenciója az, hogy végre pontot tegyünk a

forradalmi esztendő után. Jöjjön el végre az általános kiengesztelődés, hogy a nemzet valamennyi tagja együtt dolgozhassék.

A valutapiac.

Arad. Lanyha üzletmenet mellett a következő kurzusok alakultak ki: Dollár 72-73, marka 108-110. Bucuresi. Dollár 74-75, marka 106-107. Budapest. A valutapiacra általános az üzletlenség. Mindenütt tartózkodó tendencia mutatkozik. Dollár 525, marka 742, szokol 620. Bécs. Márka 836, leu 700, dollár 602, szokol 670, dinár 1540. magyar bankjegy 109.5. Zürich. Devizák. Berlin 912, Newyork 358. Prága 7.5, Budapest 105, Zágráb 420, Bucuresi 740, Bécs 115, osztrák lebelvegzett korona 110.

LEGUJABB

ELNAPOLTÁK A MAGYAR KÉNYSZERTŐKEEMELÉSE.

Bu A nemzetgyűlés tegnapi ülésén egy interpellációra válaszul nagyváradi Szabó István miniszter kijelentette, hogy az állami tisztviselők és vasutasok is hozzájárhatnak a házhelyekhez és kisbérletekhez. Ezután a nemzetgyűlés február 3-ig elnapolta magát. Szmracsányi György, Taschler Béla, Beniczky Odón, Homonnay Tivadar, Wirter László, Somogyi István és Lingauer Albin bejelentették a kormányzó-pártból való kilépésüket. Ezek a képviselők a keresztény nemzeti egyesülésnek ellenzéki csoportját fogják alkotni. Haller István kijelentette, hogy támogatja a kormányt.

A MAGYAR VALLALATOK KÉNYSZERTŐKEEMELÉSE.

Bu dapest. Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter nyilatkozott arról, hogy a bankok részvényeiket december 20-iki kurzuson kötelesek elszámolni. Ez kapcsolatos a kényszerítőkeemeléssel, amelyet a bankok és iparvállalatok készpénzben is megválthatnak.

ELITÉLTÉK AZ ELLENFORRADALOM ÁRULÓJÁT.

Budapest. Madarász György századost, aki a proletárdiktatúra idején az ellenforradalmat elárulta és ennek folytán a forradalmi törvényszék egy rendőrtisztviselőt és egy ügyvédet kivégeztetett, a budapesti büntető bíróság életfogytiglani súlyos börtönrre ítélte.

HUSZONÖTEZER MUNKA-NÉLKÜLI.

Budapest. A magyar gépipar válságos helyzetbe került, mert nincs szene. Huszonötezer munkás három hétig dolgozhat nélkül van. A munkások kártalanításáról most tárgyalnak.

OLCSÓ ÉLELMISZER.

Budapest. A főváros vezetősége tegnap 40.000 kiló olcsó baromfit osztott szét kilónként 26 koronával. A nyulat 11 korona 60 fillérért árusították.

A pincérek bérmozgama.

Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy a pincérek bérmozgalmában nem döntött a munkaügyi megbízott. A döntőbíró Horváth János táblabíró elnöklésével ma ült össze, hogy a pincérek ügyét tárgyalja. A pincérek megbízottjai arra kérték a döntőbíróasztalt, hogy percentjuket hatról tízre, illetve tízről-tizenötötre emelje fel és a többletet a vendéglői árakba számítsák be. A döntőbíró Horváth táblabíró vezetésével felkereste ma délelőtti dr. Robu János polgármestert és véleményét kérte. A polgármester kijelentette, hogy a közlemezési miniszter által jóváhagyott maximált vendéglői árak december 31-én járnak le. Még ma táviratot intéz a közlemezési miniszterhez, hogy a maximális árak megmaradnak, vagy megváltoznak-e? Csak a válasz megérkezése után lehet a pincérek kérése felett dönteni.

Irodalom és művészet.

Egy Munkácsy-kép 650000 korona.

BUDAPEST. Az Ersei-muzeumban nagyszabású aukció folyik. Legutóbb megjelent a kiállításon József főherceg is, akinek megbízásából Libits Adolf jószágkormányzó két festményre licitált. Az egyik képet Markó Károly Enmausi Njak című festményét 285.000 koronáért szerezte meg. A másik kép, amely József főherceg birtokába került, Munkácsy Mihály Virágok áldozata című festménye, amelyet a jószágkormányzó 650.000 koronáért vásárolt meg.

Karácsonyi előadások. A két ünnepi estére operettek tűzött műsorra a színház direktója. Az ünnep szombatján a legutóbb fényes kiállításban fel elevenített Gésák nagy japán tárgy operettet ismétlik meg. Vasárnap este az elmult héten rendkívül letszéssel fogadott Angyalok játszák a színházban. Elsőrangú a két ünnep délutáni műsora is, mert szombaton délután a népszerű Iglió diákok operettje és vasárnap délután a leghíresebb magyar népszínművek egyikét, a Csikóst mutatják be. Az ünnepi előadások iránt érthetően nagyarányú érdeklődés nyilvánul meg és a négy előadásra már elővételben elkel a jegyek nagyrésze.

A Modern Kabaré mai pikáns műsorán utoljára kerül színre: „A múltó nő” című kacagtató pikáns bohózat, amelynek minden eddigi előadását harsogó kacagással kísérte a közönség. Nagy sikerű pikáns műsorral szerepelnek: Várady, Nádassy, Halász Rózsi, Kármán Etta, Lola Slavikovszky, Mezey Nelly, Margareta, Marescu, Lantos, Jimmy, Rudas, Fila Jonescu, stb.

Kimagasló esemény lesz a Fehér Keresztben tartandó zártkörű Szilveszter-est. Ugy a kiváló műsor, mint az ezt követő lánc feledhetetlen szórakozást fog nyújtani. Jegyek a meghívó felmutatása mellett a Forrai táncakadémia fődíjában, Fehér Kereszt első emelet délután 3-tól 6-ig kaphatók.

Karácsonyi előadások a kabaróban. Karácsony két napján négy ünnepi előadást tart a kabaré kitűnő társulata.

A „nagy leleplező” leleplezése.

Az erkölcsileg meghalt Schulik Kálmánról le kell tépnem a halotti leplet, hadd lássa meg mindenki, hogyan néz ki a valóságban a „nagy leleplező”. A nyilvánosság kizárásával megjelenő alkalmi lapjában dr. Grosz Aladárné ügyével foglalkozva, megint perfid módon hazudik és a helyett, hogy sztrájk töréséről beszélne, ismételten rágalmoz. Csodálatos ennek az alaknak a szemtelensége. Feltolja magát a szegények, az üldözöttek, a nyomorgók istápolójául, de bölcsen hallgat a maga alávalóságáról. Hát én tetemre hívom Schulik Kálmánt az ártatlanul halálba üldözöttek nevében. December 7-én, amikor először mutattam meg Schulik Kálmán igazi, dögre éhes sakalábrázatát, a következő levelet kaptam:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az *Aradi Közlöny* mai számában megjelent nyilatkozata folyton indítatva érzem magam, hogy Önnek tudtára adjam, hogy bármikor készséggel szolgálok bővebb adatokkal azon lelketlen hírlapi manőverről, mellyel ez az ember cinkosával együtt szegény uramat egy heti lelki tortúra után a halálba kergette. Sajtópör esetén is rendelkezésre állok, bár ismerve az ő eddigi szereplését, nem fog kiállani a nagy nyilvánosság elé, mint ahogy a mi esetünkben sem tette. 1920. XII. 7. Tisztelettel: Özv. Dr. Lakatos Izsóné”.

Schulikot tehát már kezdik ismerni. Hiába veri a mellét, hogy eddigi közszereplése nyitott könyv, amelyben mindenki olvashat. Arról azonban hallgat, hogy a nyitott könyvben vannak összeragasztott, szégyenteljes lapok is. Ezeket a lapokat én szétszedem. Ime, olvashat bennük mindenki: Az önzetlen purifikátor, aki a kereskedőket mindig pellengérré állította, csak azokat a kereskedőket nem támadta, akik lapjában hirdettek. Amikor a mozik ismételtén felemelték a helyárat, mindenki felemelte szavát az árdrágítás ellen, csak egyedül Schulik Kálmán, az önzetlenség mintaképe nem. Hogy miért? Oly egyszerű erre a felelet: a szegények és üldözöttek makulátlan védője, fizetett alkalmazottja a moztársaságnak. Esküszöm, ha nem hazna fizetést a társaságtól, ő támadta volna azt legjobban az árdrágítás miatt. Van még egyéb is. Kolumbán Pál Acsev, tisztviselő felesége ellen valóságos hajtóvadászatot indított, mert az ügyes uriaszszony házak vásárlásával és eladásával foglalkozott. Önzetlenül, közérdekből támadta az uriaszszonyt Schulik, mert hát ő ilyen

fiu. Igen, támadta azért, mert Kolumbánné nem volt hajlandó eladni azt a házat, amelyben Schulik lakik, Lácza Zoltánnak. Schulik Kálmán kebelbarátjának. Ugy-e, kilátszik ebből az önzetlenség Schulik-lába?! Egyik kollégámat az ő szokott piaci modorában láncosnak, valutásnak nevezi. Pedig jó lesz hallgatnia Schuliknak, mert akkor, amikor ez a Leninfiók döngő filippikákat irt a valutások ellen, ő volt Aradon a legszomjasabb valutabetyár: megbízásokat adott márka vásárlására és eladására. Ezt bizonyítani tudom. És végül egy kis közszereplése ennek a derék, kiváló férfiúnak. A novemberi forradalom idején ő volt az, aki Kappner Józseffel együtt a városra szabadtotta a várban elzárt veszedelmes fegyvereket, akik egy napig rémületbe ejtették a várost.

Az összeragasztott lapokon még egyebet is lehet olvasni, de ezeket majd elmondom a bíróság előtt, ha lesz annyi bátorsága ennek a gyáva fickónak, hogy a bíróság elé állítson. Aradváros társadalmi megvetéssel fordul el től a társadalmi söpredéktől, akinek eddigi egész közéleti szereplése a gyalázatosságok egész láncolata. Károly József.

Bezárják az aradi leánygimnáziumot.

Az *Aradi Közlöny* megírta, hogy több sarlahmegtettedés miatt az aradi állami leánygimnázium három osztályát bezárták. Ma újabb megbetegedés fordult elő, még a leányinternátusban. Az új eset folytán az orvosi hivatal megtette az intézkedéseket, hogy az aradi leánygimnázium összes osztályait bezárják.

A gyanu ő!

Molnár Erzsébet, Molnár András tornyai földműves 18 éves leánya, november 11-én elszegődött egy aradi csatáshoz. Az utóbbi napokban azzal gyanúsították, hogy 100 lejt lopott. A szegény falusi leány annyira szívére vette a gyanúsítást, hogy barátainak sirva mondta, inkább öngyilkos lesz, semhogy neki a rendőrséggel dolga legyen. Ezzel viszontment a családhoz, és kérte a könyvét, de miután azt nem kapta meg, még aznap, december 21-én eltávozott és azóta nyoma vesztett. A szerencsétlen apa elmondta munkatársunknak, hogy a 100 lei, amelynek ellopásával leányát meggyanúsították, megkerült. Egyben kéri mindazokat, akik eltűnt leányáról valamit tudnak, hogy annak hollétéről értesítsék lapunk kiadóhivatalát. A

leány szöke hajáról, fehér bluzáról, fehér szoknyájáról és a nyaka köré csavart gyapjukendőjéről ismerhető fel.

A városi tisztviselők mellékfoglalkozása.

Dr. Jegessy Károly városi főügyész előterjesztést tett a polgármesteri hivatalhoz és ebben a városi tanács november 20-án hozott intézkedésével foglalkozik, mely szerint a városi hivatalnokok csak a törvényhatósági bizottság engedélyével üzhetnek mellékfoglalkozást, s csakis olyan foglalkozást üzhetnek, amely hivataluk tekintélyével összeegyeztethető. Az átirat megemlíti, hogy a *Gazetta Oficiala* már rég közölte a kormányzótanács ugyanilyen rendelkezését, de a rendelet szerint a hivatalnokok mellékfoglalkozásának engedélyezése nem a törvényhatósági bizottság, hanem a prefectus hatáskörébe tartozik. Ameddig a rendelet megmásva nincs, addig a prefectus intézkedését vehetik figyelembe.

Van szene a villanygvárnak

A vasúti üzletvezetőség ültmaradása, kedvező elintézéshez juttatta az aradi szénmizériát is. Miután az aradi vasút továbbra is rendszeresen üzemeltet szénmizériát, az aradi villanygyár is rendszeresen hozzájut szénszükségletéhez. A villanygyár azonban továbbra is fenntartja az eddigi éjjeli korlátozásokat. Kivételt a karácsonyi és újévi ünnepek képeznek, amikor megszakítás nélküli éjjeli áram lesz karácsony előestéjén és szilveszter éjjel.

Csempészési ügyek a törvénszéken.

Bittó József táblabíró hármastanácsa ma csupa csempészési ügyeket tárgyal. Schreuer Mihályné még június hó 20-án Eletről Nagypélre vitt 17130 koronát, amit lebevéltás előtt akart Romániába szállítani. A bíróság enyhítő körülménynek vette a vádlott bűntelenség előéletét és két évi elzárásra ítélte. A védő fellebezett. Klemán Antalnét Stefan Litavec és Braz Györgynét, akik zsirt szállítottak Szegeden lakó nővéreiknek, mivel még nem voltak büntetve és a zsirt nem kereskedési szándékkal vitték, felmentették. Iszlai Kálmánt szilvén csempészés miatt kellett volna a bíróság elé állítani, de Iszlai repatriáltatta magát. A bíróság elhatározta, hogy az iratokat 1921. júliusig, vagyis a nemzetközi érintkezés életbeléptéig foglani a magyar bíróságokkal.

HIREK.

A közös vagyon felosztása

BUDAPEST. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén *Berjók* Nándor interpellált a Bécsben elköttyve-tyélt magyar kincsek ügyében. *Gróf Teleky Pál* miniszterelnök nyomban válaszolt és kijelentette, hogy a bécsi követ jegyzékét adott át az osztrák kormányának. A közös háztartás felszámolása most van folyamatban. Magyarország követeli megfelelő részét az összes ingó és ingatlan vagyomból, a volt közös intézményekből, köztük az arzenálból, a möllersdorfi löszgyárból, a demobilizálás alkalmával felosztásra kerülő anyagokból, a közös miniszteriumokból, a közös számvizsgáló közpénztárból és az udvari kincstárakból mindazt, amit a civilistákból vásároltak. A magyar kormány végül kívánja, hogy a volt uralkodóház összes tagjainak vagyonát állapítsák meg és ezen a téren ugyancsak a civilista arányában járjanak el.

JUGOSZLAVIA KIÜRITI A BARANYÁT. Budapest. Megbízható forrásból eredő értesülés szerint Jugoszlávia január 18-án megkezdte a Baranya és Baja vidékének kiürítését és ezt néhány nap alatt befejezi.

AMERIKA KIUTASITJA A SZOVJET-KÖVETEKET. Washington. Az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy kiutasítja az ország területéről a szovjet-kormány amerikai követeket.

A VOLT CÁR HOLTTESTE. London. Sanghayból két koporsó érkezett ide, amelyekben állítólag a meggyilkolt II. Miklós cár és Erzsébet nagyhercegnő holttestei vannak.

A REGGELI ERDÉLYI VONAT. Az arad-leuisi (lövisi) személyvonat, amely eddig reggel 7 óra 20 perckor érkezett Aradra, december 24-ikétől kezdve délelőtt 10 óra 33 perckor fog Aradra érkezni. Ez új vonathoz a bucurestii személyvonathoz csatlakozása lesz Teusen (Tövisen).

FÖLDBIRTOKOSOK ÁLLANDÓ HATÁRÁTLÉPÉSI IGAZOLVÁNYA. Az aradi földbirtokosok, akiknek a határon túl is földbirtokuk van, állandó határátlépési igazolványért folyamodtak dr. Moldovan Silviu prefektushoz. A prefektus felterjesztette a kérelmet a pénzügyminiszterhez. Ma érkezett meg a pénzügyminiszter válasza, mely szerint engedélyezhető az illető földbirtokosoknak az állandó határátlépés.

PÓTKOCSIK A KARÁCSONYI VONATOKHOZ. A karácsonyi megnövekedett forgalomra való tekintettel, december 23-tól 28-ig minden erdélyi személyvonathoz pótkocsikat fognak kapcsolni, hogy a közönség a nagy forgalom mellett is lehetőleg kényelmesen utazhasson.

FÓNAGY ALADÁR LEMONDÁSA. Arról, hogy Fónagy Aladár, a Forresta tanácsnoka és a magyar-olasz bank alelnöke megszakitotta a Castiglioni konzorciummal való összeköttetését és lemond állásairól. Bécsből most azt jelentik, hogy a Fónagy lemondásáról elterjedt hírek légből kapottak.

MIT VIHETNEK MAGUKKAL AZ ELUTAZÓK? Az Argus értesülése szerint a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy külföldre szóló utazások alkalmával 50 kilogrammig terjedő élelmiszert minden külön engedély nélkül ki lehet vinni. Külföldre való költözködés alkalmával házi felszereléseket is el lehet vinni. Erre csupán a helyi rendőrség ad engedélyt.

Három igaz történet 1920-ból.

A budapest—bécsi expressz-vonat zsufolva száguld Komárom környékén. Pesti bankdirektorok, szép asszonyok, ügynökök, olasz tiszték, román kereskedők és ismert siberek, valamennyien üzletről beszélnek. Megkezdődik a vámvizsgálat. Egy kövér őrmester turkál a gyanusnak látszó csomagokban. Női fehérnemű, toaletszerek kerülnek elő, minden rendben van. Kupéról-kupéra folyik a vámvizsgálat. A fináncok lelkiismeretesen megvizsgálják minden kupét. A IV-es számú vagonban az üres mosdóban hatalmas, kék papírból összecsomagolt, cukorspárgával átkötött csomagot találnak. A fűtőkészülékben két hasonló csomag. Mindhárom telve szépen lesimított, lebélyegezetlen osztrák-magyar tizezer koronásokkal. A pénz milliók szerint van rendezve, gondosan, pontosan, valódi siber munka. Összesen hat és fél millió korona. A fináncok vörösek az izgalomtól. Hat és fél millió korona nagyon sok pénz. Az őrmester bejelenti a vagon utasainak, hogy hat és fél millió korona te nem bélyegzett pénzt találtak. Csend. Senki sem jelentkezik. A második, harmadik, negyedik, ötödik szakaszban ugyanez a tabló. A pénz senkié. Az utasok nevetnek, csodálkoznak, tréfálnak, de senki sem vállalja az apaságot. Az egész vonaton nem akad utas, aki a kincs tulajdonosául jelentkezne és így az az állam tulajdona lesz. Valakié azonban mégis a pénz, aki Budapesten elrejtette, hogy átcsempessze a határon. A tulajdonos bizonyára ott ül az egyik kupé sarkában, de nem mer jelentkezni. Bécsben mindenki le száll a vonatról, a peron kiürül, de senki sem néz hátra a finánc után, aki a kincset rejtő csomagokat felettes hatóságának át-

ELJEGYZÉSEK. Lauren Leonhard, a Brandes ékszergyár vésnöke eljegyezte Frank Henriettel Aradon. — Deutsch Rózsika és Zimmernán Lajos cipőkereskedő Arad, jegyzetek.

NE KÉSLEKEDJÉK SENKI, hanem sietve váltson jegyet a Nővédelmi Hivatalt által december 26-án délután 5 órakor a Kulturpalota nagytermében rendezendő Mese-délutánra. (Jegyek Scherhag kézimunkakereskedésében kaphatók.) A műsor meseelőadáson kívül élőkép- és némajátékon kívül gyönyörű tánc-, zongora-, hegedű- és énekszámokkal szerez majd élvezetet a közönségnek.

HALÁLOZÁS. Özv. Schöné, született Hirschl Nettli urnő, életének 87-ik évében tegnap este elhunyt. Az öreg matróna, ki ugylálszik a sors kegyeltje volt, a legutolsó időkig teljes szellemi és testi erejében, fiatalokat is megszégyenítő ügyességgel kézimunkázott. Az öreg urnő előkelő aradi családnak sarja, az örök emlékü Hirschl Mózes dedunokája volt. Ma, pénteken délután 2 órakor temetik az Öregek Otthonából (Pérenyi-utca.)

Könyvtárakat, hangjegyeket és festményeket vesz Kerpel.

adja. Kortörténeti adat ez a jövő század historikusa részére.

Néhány héttel ezelőtt a bécsi Bristol-szállóban egy amerikai milliomos szállt meg. Autóval jött a Semmeringről. A gépkocsit söfőkék livrés, feketeképi sofför vezeti. Az autó ott állt reggeltől késő éjszakáig a szálló előtt. Az emberek, akik megcsodálták a néger soffört, a szemüket meresztették a csodálkozástól, a mikor megtudták, hogy a vigyorgó fickó, aki alig 20 esztendő, akkoriiban Bécs legnagyobb fizetésű magánalkalmazottja. Havi fizetése 1800 dollár, ami az akkori dollárkurzus szerint 900,000 koronának felelt meg. Amikor az utcán megtudták, hogy milyen óriási a jövedelme a néger sofförnek, a leg-elegánsabb és legdivatosabb bécsi kokottok utána vetették magukat a fekete fiúnak és John ur hetekig a legkörihrajongottabb embere volt Bécsnek. Máskor az elegáns kokottok undorral fordultak el egy négerrel.

Egy bécsi kereskedő ócska vassal 1920-ban körülbelül 100 millió koronát keresett. Palotát, autót, mükincseket és versenylovat vásárolt magának. Feleségével hosszasan tanácskozott két fiának neveltetéséről. Az egyik a gimnázium első osztályát látogatja, a másik még elemi iskolai tanuló. A gazdag házaspár házitánítóul egy volt vallási és közoktatásiügyi minisztert szerződöttetett, de az excellenciás ur előrehaladott kora miatt nem tudta a tornát tanítani. A gazdag szülők a gyermekek tornatanításával a volt osztrák-magyar hadsereg egyik derék nyugalmazott altábornagyát, egy volt hadtestparancsnokot bízták meg.

LOVÁSZY MÁRTON — JUGOSZLÁV ÁLLAMPOLGÁR. Budapest. Ide érkezett hírek szerint Lovászy Márton arra kérte a jugoszláv kormányt, adja meg neki a jugoszláv állampolgárságot.

FORRAI TÁNCÁKADÉMIAJÁBAN 26-án, karácsony vasárnapján, délután 4-től 7-ig és este 8-tól 11-ig táncgyakorlások lesznek.

UTLEVELEK. A városi prefektúrara a következő utlevelek érkeztek meg: Leopold Zsigmond, Bartha Tibor, Gruslán Pável, Deutsch Izsóné, Molnár László és Erger István.

SZÜLÉSZNÖK JELENTKEZÉSE. A városi orvosi hivatal közli: A szülésznők okleveleikkel három napon belül jelenjenek meg adataik kitöltése végett az orvosi hivatalnál.

LENGYEL ALATTVALÓK, akik repatriáltatni akarják magukat, jelentkezzenek elutazásuk előtt a városi orvosi hivatalban.

KÉNYSZERMUNKÁN AZ ÁRDRÁGITÓK. Bécs. Az osztrák igazságügy-miniszter a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett, amely szerint ezentul az árdrágítókat kényszermunkára ítélik.

MEGSZÜNŐ KATOLIKUS PÜSKÖSÉGEK. Rómából érkezett jelentés szerint, a vatikánban most tárgyalják a romániai concordátumot. Az új concordátum eltörli a satumarei (szalmári) és oradea-marei (nagyvárad) romániai katolikus püskökségeket és az előbbi az erdélyi, az utóbbi pedig a timisoarai (temesvári) egyházmegyekehez csatolja.

FELOSZLIK A TIMISOARAI (TEMESVÁRI) ÜZLETVEZETŐSÉG. A Schwäbische Volkspreste beavatolt helyről arról értesül, hogy miután az aradi üzletvezetőség nem oszlik fel, kompetens helyen azzal a lervvel foglalkoznak, hogy a timisoarai (temesvári) vasutigazgatóságot oszlatják fel.

A VENDÉGLŐSÖK ÉS A MAXIMÁLIS ÁRAK. A vendéglősök ipartársulata megfélebbelte a város által maximált vendéglői árakat a közéletmezési miniszterhez és kérték az árak felmentését. Ma érkezett meg a közéletmezési miniszter válasza, amely szerint újlag jóváhagyja a maximált árakat. Érdekes, hogy a vendéglősök, dacára a felebbzésnek, a miniszter válasza előtt leszállították a város által maximált árakat.

BÉCSI ÁRAK MEGERŐSÍTŐK. Barsony kötött- és szövöttáru üzletébe, Piata Avram Jancu (Szabadság-tér 17.) Telefon 642.

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI SZALON SZENZÁCIÓS ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 7 óráig a Kulturpalota kistermében.

TOLVAJ CSELEDEK. Dr. Borsos Béláné ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Maros-utca 3. számú házából Gróza Mária és Zsuzsanna nevű cselédei 3000 leji értékű fehérneműt loptak el és megszöktek. A rendőrségnek sikerült Gróza Mária elfognia, akinek a lopott holmik nagy részét megtalálták.

Mozsi.

A mozgóképszínházak műsora December 24-én az Apollóban: A tűzhely. Társadalmi dráma. — Az Urániában: A szép Jolán. Falusi történet.

A Tűzhely — utoljára az Apollóban. Két napon át zsufolt nézőkeret vonzott az Apollóban Henry Bernstein hatalmas társadalmi drámája: A tűzhely. A közönség elragadtatással és lebilincselő figyelemmel kísérte végig az izgalmas dráma vetítését, amelynek minden egyes jelenete újabb és újabb meglepetéseket hoz. A házasságról, a férfi és feleség egymásközötti viszonyáról kevés író beszélt annyi lepezetlen őszinteséggel, mint Henry Bernstein. Az író gondolatait sok megérzéssel érzékelteti a pazar művészi gazdagsággal megrendezett film. A dráma szerepeit a Comédie Française párisi színház kiváló művésznői és művészei játsszák. A Henry Bernstein drámát pénteken mutatja be utoljára az Apolló. Az előadások, tekintettel karácsony estiére, délután 3, fél 5 és 6 órakor kezdődnek, este 9 órakor nincs előadás.

Ellen Richter-dráma az Urániában. Pénteken 3, fél 5 és 6 órai kezdettel tart előadásokat az Uránia színház. Új műsor kerül bemutatásra, amelynek slágere A szép Jolán című megkapóan érdekes parasztdráma. A városi erkölcsöktől még tiszta falun látszódnak le a dráma érzékessítő cselekménye. Egy gróf és egyszerű parasztleány igaz szerelme bontakozik ki előttünk. Nehéz akadályokat kell leküzdeniük, mi végre egymásé lehetnek. A parasztleány szerepét Mady Christians, a rendkívül bájos és tehetséges mozzinésznő kreálja a főle megszokott művészzel. Az előadások, tekintettel karácsony estiére, délután 3, fél 5 és 6 órakor kezdődnek, este 9 órakor nincs előadás.

Apró hirdetések

Alkalmazás.

MINDENMEMŐ kézimunkát és cigaretta-töltést vállalok. Cím a kiadóban. 0013

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakás.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát keresek elsejére. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 5204

Vétel és eladás.

HAT ÉVES, fiugyermeknek való crém scheviott ruha, sötétkék télikabát, ezüst cigarettatárca eladó. Strada Consistoriului (Batthyányi-utca) 23. szám, I. em. jobbra. 900

FINOM ágynemű, villanycsillár, faragott szekrény eladó. Orczy-utca 14. 10326

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB karácsonyi ajándékok a Salon Artistiqueben Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. I. 10351

NAGY KARÁCSONYI könyvvásár KERPELNÉL. 924

BUTOR. Ebédő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegand butorraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

KÉPGYŰJTEMÉNY kiváló festők műveiből egyenként is eladó. Ugyanott modern ebédő és háló berendezés eladó. Cím a kiadóban. 5154

HASZNALT ÓLOM megvételre keresték. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

LAKÓHAZ nagy kerttel gazdálkodásra alkalmas, azonnal beköltözhető, eladó Zimándiufalun. Cím a kiadóban. 5205

Oktatás.

PERFEKT német, francia oktatást és társalgási órákat adok. Bővebbet Str. Alexandri (Salacz-utca) 6. II. em. balra. 500

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetés és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Mandl, Bulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlete.

Fratii Steiner

bőrkereskedés

Arad, Asztalos Sándor-u. 2-3. Fióktüzet Ujváradon. 9961

Mindennemű. bőrárak és cipészellékek legolcsóbb bevásárlási forrása. Szolid ár.

Iuon Kőő

kézmű és divatszövet áruház

Boros Béni-tér 16. (Waniosok ház.) Ajánlja duna felszerelt raktárát kézmű- és rőfőszárú cikkben, nagyban és kis mennyiségben. 10021

Cicerin tiltakozik Konstantin ellen.

BUCURESTI. A szövetségesek Konstantin király visszatérése alkalmából egyelőre tartózkodó álláspontra helyezkedtek. Az idegen követségek egyelőre Athenben maradnak ugyan, de semmiféle ceremónián részt nem vehetnek és a királyi palotával összeköttetést fenn nem tarthatnak. A pyreusi kikötőben horgonyzó hajók utasítást kaptak a kikötő azonnali elhagyására, nehogy üdvözölni kelljen a hajón Athenbe visszatérő Konstantin királyt.

BUCURESTI. Cicerin a nagyhatalmakhoz jegyzéket intézett, a melyben tiltakozik Konstantin görög király visszatérése ellen és azon reményének ad kifejezést, hogy a görög nép mielőbb jobb belátásra fog jutni és meg fog szabadulni az imperialista Konstantin királytól.

Oroszországban megszűnik a pénz.

BUCURESTI. Az orosz szovjetkormány elhatározta, hogy 1921 január 1-től kezdődőleg a rubeleket kivonja a forgalomból és általában a pénzt többé vásárlási eszköznek nem tekinti. Ezután tehát a pénznek Oroszországban csak muzeális értéke lesz, mert az állam ingyenesen fogja ellátni az összes alattvalókat élelmiszerekkel, ruhaneműekkel és egyéb szükségletekkel. A munkások és tisztviselők, a szerint, milyen kategóriába vannak sorozva, megfelelő arányban fognak részesedni mindenből, tehát gáz, víz, villanyvilágítás, telefon és egyéb közszükségleti cikkekből minden fizetés nélkül. A vasutakon személyeket és podgyászokat ingyenesen szállítják és a rubel legfeljebb csak a titkos kereskedelemben fog szerepelni, de a szovjet szerint ott sem lesz már hosszú életű. Az aranyborju detronizálva lesz és az emberek a pénz több százados rabszolgaságából fel fognak szabadulni. Így mondja ezt Larin bolsevikki ur.

Bűnügyöt szoba butor miatt

A Sternlicht Testvérek timisoarai (temesvári) butorkereskedő cég feljelentést tett az aradi rendőrségen Lisinszky Lajos aradi asztalos ellen 120000 korona elcsúsztatása miatt. A nyomozás folyamán a Detesán-detektívcsoport Wagner nevű detektívje megállapította, hogy a Sternlicht Testvérek-céggel Lisinszky ez év április havában szerződést kötött, amelynek értelmében Lisinszky öt hálószoba butort készít a cégnek 155000 koronáért. Az aradi asztalosmester a munkálatok folyamán 120000 korona előleget vett fel. A butorok már félig elkészültek, ami

kor a cég egyik tulajdonosa megjelent Lisinszkyknél és kijelentette, hogy a megrendelést stormirozza s a félig kész munkákat Lisinszky rendelkezésére bocsátja. A stormirozás azért történt meg, mert a butorok nem feleltek meg a szerződés követelményeinek. Lisinszky a butorokat eladta egy aradi asztalosnak és arra kötelezte magát, hogy másik öt szoba butort készít. Sternlichtek ezt nem fogadták el, hanem az előleg visszafizetését követelték. Lisinszky kijelentette, hogy az előleget nem tudja most visszafizetni, hanem a butorokat a jövő év júniusáig elkészíti. A rendőrség az aktákat átteszi a büntető bírósághoz.

Elfogták a sikkasztó ügyvedit irnokot.

Megírták a lapok, hogy Török Géza, dr. Ispravnic Sever aradi ügynök irnoka több aradi ember-től utlevélszerzés és be nem váltott koronák értékesítése címén nagyobb összegeket vett fel és ezekkel Bucurestibe utazott. Török Géza a fővárosban Amerikába szóló utlevelet szerzett és azt hirtelre, hogy a feleségével együtt Amerikába vándorol. Ezt a mesét azonban valószínűleg a hatóságok megtévesztésére találta ki. Feljelentésre a Detesán-detektívcsoport Halmann Nándor nevű detektívje nyomozott az ügyben és sikerült neki ma Aradon letartóztatni Törököt, aki gyanútlanul érkezett vissza Bucurestiből. Az ügyvédit irnokot ma kihallgatták a rendőrségen és holnap átkísérik az ügyészség fogházába.

A szerkesztésért ideiglenesen

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Cenzor: ALEX. FRIGINA

Nálam előjegyzett 30 lejes cukrot kérem 3 napon belül átvenni, ellenkező esetben az előjegyzés megsemmisül.

Engró vételnél kapható:

Cukor	Lei 34.—	Boros 1/1	Lei 20.—
Kávé Santos	Lei 26.—	Szegfűbors	Lei 20.—
Mazsola	Lei 25.—	Fahaj 1/1	Lei 28.—
Mák	Lei 10.50	Szardínia	Lei 7.—
Rizs	Lei 15.—	Marty Cognac	Lei 40.—
Angol szappan	Lei 16.—		

DIMITRIE SUCIU, ARAD, Strada Metianu No. 3. (Forray-utca) üzletében. 5206

Alkalmi vétel

Értesitem, hogy az alanti árukat nagyobb mennyiségben és igen jutányos áron, úgy viszonteladóknak, mint egyes vásárlók részére áruba bocsájtom.

Férfi öltönyök, kabátok, férf. női aljak s bluzok és gyermekcipők, valamint harisnyák.

Licker Ferenc

Strada Colonel Palmian (A vasút s zombon. 5197

Aranyat, ezüstöt

bármilyen mennyiségben a legmagasabb áron vesz a BRANDESZ-féle ékszergyár részére 1207

Központi Arany-beváltó ékszerész

Aradon, Bulevardul Regele Ferdinand I. József (Fog ut) 12

VISZONTELADÓK

Krisztyán cukor

bármily mennyiségben a legolcsóbb napi árban kapható 9970

EUGEN MARTON

tüszerezletében Str. Romanului si Piata Catedralei (Zrinyi-u. és Tokoly-tér sarkán)

14504—1920. adh.

HIRDETME NY

A „Ministrul Financilor Secretariatul General” uj 27763—920. számú és a „Directiunea Financiara Arad” 379—920. számú rendeletei alapján figyelmeztetem és értesitem a város közönségét, hogy a közelfekvő és a korona váltásából kifolyólag nyert 40 százalékos bonok („Chitanlia”) beváltásánál csak azon egyének bonjai lesznek beváltva, akik hivatalomtól nyert bizonyítvánnyal fogják igazolni, hogy köztartozással hátralékban nincsenek. Miért is felhívom a bonok birtokosait, hogy a beváltási határidő közhírre tétele után a torlódások elkerülése végett is, a szükséges igazolások elnyerése végett hivatalomnál add könyvecskéik felmutatása mellett feltétlenül jelentkezzenek.

Arad, 1920. december 22.

Stolka, adóhivatali főnök.

nyomtatványokat

kisebb-nagyobb mennyiségben legjutányosabb, legesinosabb kivitelben és legjobb papíron készít az

Aradi Közlöny nyomdája

(Az Arad-eszani egyesült vasutak palotájában.)